

FORSLAG TIL NATURLOV

Lov om beskyttelse af biodiversitet på land- og søterritoriet

Fremsat den 3. februar 2023

I det følgende fremsættes et privat forslag til en ny naturlov, der skal bremse den alarmerende ødelæggelse af Danmarks biodiversitet. Det gøres ved at yde naturen retfærdighed på lige fod med os andre. Naturen ret til at eksistere indskrives i loven, og visse strengt beskyttede områder anerkendes som retssubjekter. Lovforslaget er en målsætningslov, der indeholder bindende mål for beskyttelsen af biodiversiteten samt alle væsentlige bestemmelser for lovens forvaltning og gennemførelse. Forslaget er udarbejdet af Jacob Gammelgaard, cand.jur., forfatter og offentliggjort på www.gylle.dk.

DEL I - BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGET BESTEMMELSER

Naturens ret til at eksistere

Lovforslaget indfører naturens ret til at eksisterer som et et nyt retligt princip for naturbeskyttelse i Danmark. Dette sker teknisk ved at bestemte økosystemer får ret til at eje sig selv. Det gør dem til ligeberettigede retssubjekter i vores demokratiske processer.

Det bestemmes derfor i lovforslaget, at strengt beskyttede naturområder og deres økosystemer ejer sig selv. Disse områder vil efter lovens målsætning tilsammen udgøre 10 procent af hhv. land- og søterritoriet. De eksisterende ejendomsforhold ophæves ved lov og naturområderne overgår til selveje og får status som juridiske personer. Denne omlægning af ejendomsretten gælder både privat og offentlig ejendom og kan efter loven ske ved aftale, opkøb eller, om nødvendigt, ved ekspropriation

Retsvirkningerne af loven er, at det beskyttede naturområde kan indgå en hvilken som helst retshandel, herunder køb og salg, oppebære indtægter, pålignes skatter og afgifter, og være part i enhver tvist i forvaltningen og ved domstolene samt i høringer og udvalg, mm. Det bestemmes, at selvejet ikke kan ophæve sig selv ved aftale eller overdrage sig selv ved sikkerhedsstillelse.

Selvejet beskytter naturens ret til at eksistere

Udkastet til Naturloven afspejler den internationale retsudvikling af begrebet om naturens ret til at eksistere, udtrykt ved an erkendelse af naturen som juridisk person. I forslaget til en

ny naturlov indsættes denne ret i en dansk retstradition omkring selvejet og selvejende institutioner.

Naturens ret til at eksisterer kendes gennem de seneste år fra adskillige eksempler rundt om i verden, ikke alle lige vellykkede. Mest kendt er floder og naturparker i New Zealand og Ecuador, som ved lov er anerkendt som juridiske personer.

Det første eksempel på naturretigheder i Europa er en spansk lov fra sidste år, der anerkender en indsø - Mar Menor i regionen Murcia - som en juridisk person. Loven, der blev til efter stort pres fra lokalbefolkningen, anerkender naturens ret til at eksistere gennem en "biocentrisk" fortolkning af den spanske grundlov. Loven erklærer søen og søbunden som en juridisk person og opretter en bestyrelse og et repræsentantskab til varetagelse af dens interesser. Kronikøren har beskrevet den spanske lov i en artikel på dette [link](#).

Et nyt naturbegreb

Lovforslaget indfører to principper om sammenhængen mellem natur og kultur, der skal tjene som retlig standard for økosystemernes indlemmelse som uadskillelige og umistelige dele af vores samfund.

Naturen er en del af vores demokrati. Et bærende princip i lovforslaget er, at naturen skal inddrages i de demokratiske beslutningsprocesser og i lokalforvaltningen af samfundet. Naturen får derved mulighed for medbestemmelse på alle niveauer på lige fod med alle os andre: individer, myndigheder, virksomheder og organisationer. Lovteknisk gøres dette ved at tildele bestemte naturområder og deres økosystemer status som retssubjekter, hvis daglige interesser varetages af en bestyrelse.

Naturen er en del af vores kulturelle og åndelige liv. Naturen har urgammel forankring i sproget og vores måde at opfatte omverden på. Den er et samlebegreb for vores forhold til alt biologisk liv, til landskaber, vandområder og luftrum og de indbyrdes relationer og biologiske processer, der forbinder og til stadighed forandrer disse.

Set på den måde, har naturen altid har været en del af vores individuelle og sociale liv. Natur og kultur hører tæt sammen og er grundlaget for alle vores fortællinger om verdens skabelse og undergang op gennem tiderne. Disse fortællinger var lige så eksistentielle for de tidligste mennesker, som de er det for moderne bymennesker og deres efterkommere.

Lovforslaget begreb om sammenhængen mellem natur og kultur skal anskueliggøre de store og livsvigtige samfundsdebatter om vores udnyttelse af naturen og de stadig mere påtrængende etiske spørgsmål om vores relation til andre former for liv.

Anerkendelsen af disse principper i loven vil føre til en udvidelse af de hensyn, der efter lovgivningen skal tages til naturens interesser. Der vil åbne sig et helt nyt felt af argumenter om naturens ret til beskyttelse, der over tid vil føre til en udvidet forvaltnings- og retspraksis på området. Det er det, der menes med at yde naturen retfærdighed.

Naturen er den svage part

Loven skal sikre et nyt magtforhold i afvejningen mellem hensyn til beskyttelsen af biodiversitet og den menneskelige adgang til at udnytte, forandre eller ødelægge disse økosystemer.

Naturens interesse er på forhånd svag og underrepræsenteret netop fordi naturen blot er passiv genstand for visse hensyn, der modstilles stærke sociale og private interesser. Konsekvensen er som oftest en tilsidesættelse af det, man kan kalde naturens egeninteresser, forstået som dens potentiale for naturlig udvikling og udfoldelse.

Lovforslaget indeholder derfor en betydelig styrkelse af naturens interesser og dens retlige beskyttelse. Især udpegningen af visse naturområder som retssubjekter skal forstærke naturens repræsentation betydeligt i de demokratiske processer.

Beskyttede områder

Naturlovens hovedformål er udpegningen af beskyttede naturområder på mindst 30 procent af landterritoriet og mindst 30 procent af søterritoriet. Mindst 10 procent af de udpegede områder omfattes af regler om streng beskyttelse.

Lovforslaget opstiller målsætninger for biodiversitetens tilstand for 2030 og 2050 svarende til dem, der findes i EUs biodiversitets strategi 2030. Biodiversitetsrådet vil få til opgave at rapportere årligt om biodiversitetens tilstand og opfyldelsen af de lovbundne målsætninger.

Lovforslaget bestemmer, at der kan udpeges yderligere arealer på land- og søterritoriet i overensstemmelse med et kommende EU regulativ om naturgenopretning. Regulativet vil indeholde en bindende målsætning om genopretning af 20 procent af medlemslandenes naturhabitater i 2030 og fuld genopretning i 2050. Efter hensigten kan arealer, der er udpeget til naturgenopretning, medregnes i opgørelsen af de udpegede områder til beskyttelse af biodiversitet, såfremt de efter endt genopretning antages at være egnede hertil. Det kommende regulativs krav om udarbejdelse af nationale naturgenopretningsplaner er indskrevet i lovforslaget.

Naturloven er en målsætningslov

Naturloven er en målsætningslov, der løbende forpligter regeringen og myndigheder til handling og opfølgning. Lovforslagets opstiller klare og overordnede formål for beskyttelsen af biodiversiteten i Danmark. Målsætninger bygger på EU biodiversitetsstrategi for 2030 og Biodiversitetsrådets anbefalinger fra 2022.

Lovforslagets skal sikre gennemførelsen af nationale og internationale målsætninger for beskyttelse af biodiversitet, således at tab af biodiversitet senest i 2030 er vendt til fremgang, og at alle beskyttede økosystemer er fuldt genoprettede og selvbærende i 2050. Den opstillede målsætning svarer til klimalovens lovbundne målsætninger om nedbringelse af udledninger af drivhusgasser.

Beskyttelsen

Beskyttelsen består i indskrænkninger i den almindelige råderet over et givent naturområde og dets økosystemer enten til lands eller til vands. Lovforslaget indeholder i Kapitel 2 de væsentligste former for indskrænkninger, til eksempelvis afvanding, græsning, kystsikring, høst af biomasse, anvendelse af kemiske stoffer, biavl, jagt, råstofudvinding, husdyrhold, dambrug, fiskeri, sejlads og friluftsliv. Det fremgår, at de enkelte naturområder har varierende karakter, og at graden og arten af beskyttelse derfor skal tilpasses de lokale forhold.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om varig retlig beskyttelse af udpegede naturområder, der skal sikre den naturlige udvikling af biotiske og abiotiske processer. Samtidig bestemmer lovforslaget, at naturbeskyttelsen varige karakter sker under hensyntagen til de kommende generationer.

Udpegningen

Miljøministeren udpeger de beskyttede naturområder til lands og til vands efter gældende regler i naturbeskyttelsesloven, skovloven og miljømålsloven, dvs. efter reglerne for udpegning af de såkaldte §3 og Natura 2000 områder.

Opnåelse af målsætningen for beskyttede naturområder vil, baseret på Biodiversitetsrådets konklusioner, kræve udtagning af arealer i et betydeligt større omfang, end der er politisk enighed om i dag. Aktuelt er der kun fastsat politiske målsætninger om udtagning af visse landbrugsarealer (lavbundsjord), der af fagkunds-kaben overvejende anses som utilstrækkelige til at nå målet om 70 procent reduktion af CO₂ udledning i 2030.

Lovforslaget giver derfor hjemmel til udtagning eller nedlæggelse af bl.a. landbrugsjord for at opnå målsætningen om 30% beskyttet natur.

Lovforslaget bestemmer, at kommunalbestyrelser kan udpege beskyttede naturområder i byzonerne efter kriterier for beskyttede naturområder. Disse områder kan medregnes ved opgørelsen af det samlede mål for beskyttede arealer, eventuelt med en vægtet beregning, der skal tilgodese målsætninger om fremme af grønne byer.

Synergieffekt med klimaloven

Naturloven understøtter klimalovens mål om nedbringelse af udledning af drivhusgasser med 70 procent i 2030 og netto-nul udledninger i 2050. Udtagning af land- og skovbrugsjord er en væsentlig synergieffekt mellem de to love. Udledningsmålene vil formodentlig skærpes yderligere med vedtagelse af EUs såkaldte *Fit for Fiftyfive*-pakke om grøn omstilling.

EUs strategier for biodiversitet og naturgenopretning for 2030 og 2050 indeholder adskillige andre mål, som har synergieffekt med klimalovens målsætninger. Det drejer sig bl.a. om reduktionsmål for brug af pesticider og gødning til lands, til vands og i luften, mål for omlægning til økologisk landbrug og jordbrugsområder med høj biodiversitet, genopretning af vandløb og skovrejsning.

Værdi- og nytteregnskab

International miljøforskning opererer med et begreb om økosystemers tjenester (*ecosystem services*). Formålet er at kunne værdiansætte tilstedeværelsen og udnyttelsen af økosystemer på en vifte af parametre, f.eks. insektbestøvning, medicin og produktion af fødevarer, menneskelig trivsel, klimaregulering og bæredygtige samfund. Flere internationale beregninger af værdien af økosystemers tjenester, bl.a. fra OECD og EU kommissionen, løber op i svimlende trecifrede milliardbeløb - i euro.

Fra klima- og biodiversitetspolitikens synsvinkel er det vigtigt at kunne synliggøre en bred værdiansættelse af konsekvenserne for samfundet ved forskellige scenarier for beskyttelse af biodiversitet. Kvantificerbare og sammenlignelige mål for økosystemers ydelser medvirker til den sociale accept af adfærdsændringer, der er et væsentligt element i omstillingen til bæredygtige samfund.

Værdi- og nytteregnskabet tjener også til at anskueliggøre de meget store samfundsøkonomiske potentialer, der ligger i en bæredygtig forvaltning af og omgang med økosystemerne. Innovativ omstilling af erhverv, finansiering, beskæftigelse, beskatning og forbrug er nogle af delområder, hvor funktionelle økosystemer bidrager til en bæredygtig omstilling af samfundsøkonomien.

Lovforslaget indeholder i Kapitel 8 bestemmelser om periodisk udarbejdelse af et nationalt værdi- og nytte regnskab for økosystemers ydelser. Regnskabet udarbejdes i et samarbejde mellem Biodiversitetsrådet, Klimarådet og det Økonomiske Råd.

DEL II - FORSLAG TIL NATURLOV

Lov om beskyttelse af biodiversitet på land- og søterritoriet

Kapitel 1

Almindelige principper og formål

§ 1. Naturen er en del af vores demokrati, vores kultur og vores biologiske og åndelige liv.

Stk. 2. Det er en national opgave at beskytte, bevare og udvide vores fælles naturgrundlag og dets værdier for de kommende generationer.

Stk. 3. Naturens interesser skal tilgodeses og værnes overalt i lovgivningen, i forvaltningen og ved domstolene.

§ 2. Loven har til formål at genoprette, bevare og forbedre naturområder og naturværdier på det nationale land- og søterritorium til et niveau, hvor de er selv bærende økosystemer eller artsbestande.

Stk. 2. Loven skal sikre en varig beskyttelse af de udpegede naturområder og deres økosystemer, der tilgodeser økosystemers naturlige udfoldelse og vores efterkommeres behov og livsbetingelser.

Stk. 3. Naturområder og deres økosystemer, der er omfattet af denne lovs regler om streng beskyttelse, er selvejende retssubjekter og forvaltes efter reglerne i kapitel 6.

Stk. 4. Loven skal sikre opfyldelsen af nationale og internationale målsætninger for biodiversitet, således at tab af biodiversitet senest i 2030 er vendt til fremgang, og at alle beskyttede økosystemer er fuldt genoprettede og selv bærende i 2050.

Stk. 5. Loven skal sikre en national arealanvendelse, der understøtter Danmarks målsætninger om at opnå klimaneutralitet og netto-nul udledning af drivhusgasser.

Stk. 6. Loven skal fremme naturens biologiske, kulturelle og samfundsøkonomiske betydning for mennesker. Offentligheden skal sikres adgang til og benyttelse af de beskyttede områder i et omfang, der ikke kompromitterer økosystemernes behov for og ret til beskyttelse.

Kapitel 2

Beskyttelsen

§ 3. Beskyttelsen efter denne lov omfatter de af Miljøministeren udpegede naturområder og deres økosystemer efter § 7. Områderne klassificeres som værende under henholdsvis almindelig og streng beskyttelse.

Stk. 2. Almindelig beskyttelse skal begrænse indgriben i og forstyrrelse af et givet område, der er nødvendig til opfyldelsen af de opstillede mål i Kapitel 1. Indskrænkninger i råderetten indenfor et beskyttet område omfatter, men er ikke begrænset til: afvanding, græsning, kystsikring, høst af biomasse, anvendelse og udledning af kemiske stoffer, biavl, jagt, forringelser af fødekæder, råstofudvinding, dambrug, husdyrhold og friluftsliv. Særligt for havområder omfatter beskyttelsen faunaen på havbund og i vandsøjlen, forstyrrelser af havbundens tilstand, fiskeri og sejlads.

Stk. 3. Streng beskyttelse for særligt udpegede områder består i en skærpelse af råderettens indskrænkning efter stk. 2. og skal bevare eller genoprette den økologiske integritet i et givet

område, som derved kan udvikle sig naturligt i videst muligt omfang uden menneskelig indgriben.

Stk. 4. Naturområder og deres økosystemer må ikke anvendes til andet formål end fastsat efter denne lov eller på anden vis ændres eller forringes i strid med lovens formål.

Stk. 5. Bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, miljømålsloven, og skovloven finder anvendelse i overensstemmelse med denne lovs formål.

Kapitel 3

Arealanvendelse

§ 4. Miljøministeren udpeger beskyttede naturområder og deres økosystemer på mindst 30 pct. af landterritoriet og mindst 30 procent af søterritoriet. Mindst 10 procent af de udpegede områder omfattes af reglerne om streng beskyttelse, jf. § 3. stk. 3.

Stk. 2. Miljøministeren kan udpege yderligere områder på land- og søterritoriet med henblik på naturgenopretning. Såfremt disse områder efter endt genopretning skønnes at opfylde betingelserne for beskyttelse efter denne lov kan de indregnes i arealet efter stk. 1.

§ 5. Udpegningen skal tilstræbe at beskyttede områder er sammenhængende og funktionelle økosystemer, herunder områder der krydser lande- og søgrænser. Der kan udpeges områder til faunakorridorer mellem to eller flere områder.

Stk. 2. I strengt beskyttede områder skal en tilstrækkelig arealstørrelse sikre uforstyrrede biologiske og abiotiske processer i på landet og i havet.

Stk. 3 Udpegningen af naturområder, jf. § 4, skal medvirke til at nedbringe udledning af drivhusgasser gennem bl.a. udtagning af landbrugsarealer og naturgenopretning af områder med stort potentiale for kulstofbinding.

Kapitel 4

Grønne byer

§ 6. Kommunerne iværksætter handleplaner for biodiversitetsbeskyttelse i bebyggede områder, herunder udbygning af grøn infrastruktur og udlægning af områder til bynatur. Handleplanerne indarbejdes i eksisterende lokalplaner.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen udpeger områder indenfor byzoner til beskyttelse efter denne lov. Disse områder kan medregnes i det samlede beskyttede areal efter § 6, stk. 1, såfremt området har særlig betydning for fremme af biodiversitet.

Kapitel 5

Udpegning

§ 7. Miljøministeren udpeger naturområder og deres økosystemer ifølge § 4, stk. 1, efter gældende regler for udpegning af § 3-områder i Naturbeskyttelsesloven og udpegning af Natura 2000-områder i Miljømålsloven.

Stk. 2. Miljøministeren udpeger områder til naturgenopretning, jf. § 4, stk. 2, på grundlag af en landsdækkende plan for naturgenoprettelse. Områder, der efter genopretning skønnes af særlig værdi som naturområde og økosystem, kan medregnes i udpegningen efter § 4, stk. 1.

Stk. 3. Arealer kan udtages til beskyttelse efter stk. 1 eller naturgenopretning efter stk. 2 ved frivillig aftale, ved opkøb, ekspropriation eller ifølge anden lovgivning såfremt områdets beskaffenhed, beliggenhed eller tilstand taler herfor. Der skal herved lægges vægt på områdets potentiale for fremme af biodiversitet, dets tilgrænsning til sådanne arealer eller hvor arealet i øvrigt har særlig betydning for denne lovs formål og principper.

Kapitel 6

Særlige regler om strengt beskyttede områder

§ 8. Naturområder og deres økosystemer, der af Miljøministeren er udpeget til streng beskyttelse, ejer sig selv.

Stk. 2. Naturområder og deres økosystemer i selveje er levende dele af naturgrundlaget og af det omgivende samfund. De tillægges ifølge loven de rettigheder, der er nødvendige for at kunne indtræde i alle retlige forhold, der vedrører deres eksistens og interesser som angivet i § 1 og 2.

Stk. 3. Selvejet kan indgå sædvanlige aftaler og retshandler, opkøbe jord til formål der tjener beskyttelsen, yde eller tilkendes erstatning, oppebære indtægter, pålignes skatter og afgifter, være part i enhver tvist i forvaltningen eller ved domstolene, samt være repræsenteret i offentlige og private råd og forsamlinger efter bestyrelsens skøn, jf § 11.

Stk. 4. Selvejet kan ikke ophæve eller overdrage sig selv ved aftale, sikkerhedsstillelse eller på anden måde give afkald på rettigheder i strid med denne lov.

Stk. 5. Selvejet kan indgå bindende aftaler med udenlandske myndigheder i forhold, der vedrører selvejets integritet og interesser på tværs af Danmarks territorialgrænser. Selvejet repræsenteres af Miljøministeriet i sådanne aftaler.

§ 9. Et selveje repræsenteres af en bestyrelse, der udpeges af Miljøministeren efter reglerne i lov om nationalparker. Bestyrelsens medlemmer har til opgave at varetage selvejets eksistens og interesser ifølge denne lov. Bestyrelsen udarbejder forvaltningsmål og handleplaner for selvejet og påser drift og regnskabsaflægning.

Stk. 2. Der oprettes et repræsentantskab, der samordner forvaltningsmål og handleplaner for de enkelte områder og som har bemyndigelse til at repræsentere selvejerne i sager af fælles interesse. Repræsentantskabet består af 12 medlemmer udpeget af medlemmer af selvejernes bestyrelser, tre medlemmer udpeget af Miljøministeren, tre medlemmer udpeget af Klima- og Energiministeren samt tre medlemmer udpeget af Kulturministeren.

Stk. 3. Miljøministeren fører tilsyn med bestyrelser efter stk. 1 og repræsentantskabet efter stk. 2. Selvejet betjenes af et sekretariat, der til en begyndelse udgøres af medarbejdere i Miljøministeriet, men som overgår under selvejets bestyrelse senest tre år fra selvejets oprettelse.

Stk. 4. Biodiversitetsrådet bistår bestyrelser og repræsentantskab med faglig rådgivning. En bestyrelse skal høre Biodiversitetsrådet i væsentlige spørgsmål om forvaltning af selvejets økologiske integritet og i andre forhold efter Miljøministerens bestemmelse.

§ 10. Staten drager omsorg for at alle hidtidige ejendomsforhold over strengt beskyttede områder ophæves ved lov. Der kan ydes erstatning efter gældende regler om ekspropriering eller anden godtgørelse for tab. Områder, der er omfattet af statslig forkøbsret på udpegningstidspunktet, overgår til almindelig beskyttelse eller selveje ved forkøbsrettens indtræden.

Stk. 2. De eksisterende naturparker bibeholdes og kan efter Miljøministerens bestemmelse udvides med udpegning af tilliggende områder. Naturparkerne overgår efter Miljøministerens bestemmelse til strengt beskyttet status efter § 4, stk. 1. De eksisterende Nationalparkråd bibeholdes og udvides til at omfatte alle strengt beskyttede områder efter denne lov.

Stk. 3. Regionsråd og kommunalbestyrelser påser at regions- og lokalplaner, hvori indgår områder udpeget til streng beskyttelse efter § 4, stk. 1, revideres i fornødent omfang, herunder med forvaltningsmål og handlingsplaner, efter forhandling med de pågældende bestyrelser, jf. § 9, stk. 1.

Stk. 4. Udpegede områder kan overgå til selveje efter privatretlig aftale, der ikke strider mod denne lovs bestemmelser. Aftalen indgås mellem den hidtidige ejer og Miljøministeriet på

vegne af et kommende selveje, eller direkte med et eksisterende selveje efter de i loven fastsatte bestemmelser om selvejets retsevne.

Stk. 5. Hvert afgrænset naturområde og dets økosystemer udgør et selveje. Et givet naturområde kan sammenlægges med andre selvejer eller inddrages i mindre selvstændige selvejer, såfremt det er begrundet i områdets naturlige forhold, topografi, økologiske eller kulturelle betydning. Det samme gælder for naturområder, der krydser en landegrænse.

Stk. 6. Der afsættes et driftstilskud til de enkelte selvejer på de årlige finanslove. Tilskuddet forhandles med bestyrelsen og afstemmes i forhold til selvejets selvstændige indtægtsevne. Der kan ydes kapitaltilskud eller udstedes lånegarantier til arealopkøb og til sikring af selvejets integritet og funktionalitet efter nærmere regler fastsat af Miljøministeren.

Stk. 7. Miljøministeriet koordinerer de strengt beskyttede områders overgang til selveje og udarbejder nærmere regler for selvejets udformning og etablering.

Kapitel 7

Almindelige regler for forvaltning af beskyttede områder

§ 11. Ejeren af et beskyttet naturområde, der er udpeget af Miljøministeren efter § 7, udarbejder forvaltningsmål og handleplaner for hvert selvstændigt afgrænset område. Planerne skal afspejle de specifikke forhold for et givet område og dets økosystemer og skal beskytte områdets særegne karakter og værdier i henhold til lovens formålsparagraffer

Stk. 2. Ejeren forvalter de beskyttede naturområder efter principper om lokalt selvstyre og bedst tilgængelig viden. Lokalsamfund og interesseorganisationer høres og medinddrages ved forvaltningsplanernes udarbejdelse og gennemførelse.

Stk. 3. De kommunale myndigheder fører tilsyn med forvaltningsmål og handleplaner for beskyttede naturområder indenfor deres område. Miljøministren fører tilsyn med forvaltningsmål og handleplaner udarbejdet af de lovligt udpegede bestyrelser for strengt beskyttede områder.

§ 12. Biodiversitetsrådet foretager løbende overvågning af de udpegede områders økologiske integritet og afgiver en årlig rapport om denne lovs målsætningsopfyldelse.

Biodiversitetsrådet er rådgivende organ indenfor sit kommissorium og kan løbende bistå forvaltningsorganer med faglig viden. Biodiversitetsrådet er ansvarlig for udarbejdelse af indikatorer til brug for forvaltning og monitorering af biodiversitet.

Kapitel 8

Værdi- og nytteregnskab

§ 13. Der udarbejdes et nationalt regnskab for økosystemers værdiskabelse og nytteeffekter for samfundets økonomi, velfærd, livsvilkår og kultur.

Stk. 2. Regnskabet fremlægges første gang senest 2 år efter lovens vedtagelse og opdateres herefter hvert andet år.

Stk. 3. Værdi- og nytteregnskabet udarbejdes i et samarbejde mellem Biodiversitetsrådet, Klimarådet og det Økonomiske Råd efter nærmere aftale mellem rådene.

Stk. 4. Miljøministeren udarbejder kommissorium for rådernes udarbejdelse af det nationale værdi- og nytteregnskab i konsultation med relevante instanser og organisationer. Udgifterne til regnskabet's udarbejdelse samordnes af Miljøministeren.

Kapitel 9

Ikrafttræden m.v.

§ 14. Miljøministeren udformer detaljerede bestemmelser for lovens ikrafttræden og følgeændringer i anden lovgivning.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

—o0o—